

DECIZIE nr. 2/36
din 26 mai 2020

Proiect

Cu privire la realizarea Programului raional
de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020

În conformitate cu prevederile art. 43, 46 ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, art. 4 din Legea nr. 153/2008 cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei, Hotărârii Guvernului nr. 1160/2016 „Privind aprobarea Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020”, Decizie nr. 1/24 din 24 februarie 2017 „Cu privire la aprobarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020”, examinând nota informativă, Consiliul raional DECIDE:

1. Se ia act de informația prezentată de către directorul interimar al Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Raional Strășeni (O. Ceaglei) privind realizarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020.

2. Instituțiile medico-sanitare publice (fondator Consiliul raional):

- vor asigura, în limitele competențelor atribuite, realizarea integrală a acțiunilor incluse în Planul de acțiuni privind implementarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020;
- să elaboreze liste persoanelor din grupul sporit de îmbolnăvire prin TBC la începutul fiecărui an, cu avizare la primarii localității și le vor prezenta Serviciului ftiziopulmonologic;
- să solicite ajutor primarilor, inspectorilor de sector în scopul asigurării controlului medical al persoanelor întoarse de la lucru sezonier sau din detenție.

3. Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul raional Strășeni:

- va coordona și monitoriza realizarea integrală a Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia,
- va prezenta Consiliului raional, în semestrul unu, anul 2021, un raport despre realizarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020 și va propune un proiect de Program pentru următorii 4 ani.

4. Președintele raionului în comun cu conducătorul Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul raional Strășeni vor evalua posibilitățile:

- procurării aparatajului performant Roentghen-diagnostic digital;
- amplasării Serviciului ftiziopulmonologic într-un imobil separat, cu crearea condițiilor adecvate de muncă.

5. Se recomandă primarilor din raion :

- să acorde ajutor material bolnavilor de TBC pe parcursul tratamentului specific pentru ameliorarea situațiilor dificile în familiile acestora;
- să contribuie la deplasarea persoanelor din grupul de risc, din familiile social vulnerabile, la investigații și/sau consultația și/ziopulmonologică

9. Controlul executării prevederilor prezentei decizii se pune în sarcina Comisiei protecție socială, medicină.

10. Prezenta decizie intră în vigoare la data includerii în Registrul de stat al actelor locale.

Președinte al ședinței,

Contrasemnat:

Secretar al Consiliului raional ✓

VIZAT:

Serviciul iuridic

Nina RUSU

I. Malic

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul deciziei Consiliului raional

„Cu privire la realizarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul raional Strășeni.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite

Proiectul de decizie „*Cu privire la realizarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020*” a fost elaborat în conformitate cu prevederile Legii ocrotirii sănătății nr. 411/1995, cu modificările ulterioare, Hotărârii Guvernului nr. 1160/2016 „Cu privire la aprobatarea Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2016-2020”, regulamentelor de activitate ale instituțiilor medicale fondate de Consiliul raional Strășeni.

3. Principalele prevederi ale proiectului și evidențieră elementelor noi

Proiectul de decizie „*Cu privire la realizarea Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020*” a fost elaborat în scopul diminuării contaminării cu TBC precum și a scăderii mortalității persoanelor infectate.

4. Fundamentarea economico-financiară

Cheltuielile necesare pentru implementarea prezentului proiect vor fi efectuate din sursele instituțiilor medico-sanitare publice din raion fondate de Consiliul raional Strășeni, la fel și din mijloacele financiare în limita surselor planificate în bugetul raional pentru anul 2020, la compartimentul „Ocrotirea sănătății”.

5. Impactul proiectului

Proiectul va avea un impact semnificativ în vederea depistării precoce a tuberculozei printre persoanele din grupul de risc și menținerea unui control riguros asupra implementării *Programului raional de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020*.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 32 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul de decizie a fost avizat de către Serviciul juridic din cadrul Consiliului raional Strășeni, secretarul Consiliului raional. Totodată în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional proiectul a fost plasat pe pagina web a Consiliului raional www.crstraseni.md, la directorul Transparența decizională, secțiunea Consultări publice ale proiectelor.

7. Constatările expertizei anticorupție

În temeiul art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, art. 28 alin. (3) din Legea integrității nr. 82/2017, proiectul a fost supus expertizei anticorupție de către autor. Proiectul de decizie corespunde normelor juridice și exclude orice element care ar favoriza corupția.

8. Constatările expertizei juridice

Prezentul proiect de decizie este în concordanță cu Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 153/2008 cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei. Structura și conținutul actului corespund normelor de tehnică legislativă.

Prin urmare, proiectul deciziei se prezintă Comisiilor consultative de specialitate pentru avizare și Consiliului raional pentru examinare și adoptare în ședință.

Şef al Serviciului juridic,

Ion Malic

INFORMATIE

despre realizarea Programului raional de control si profilaxie a tuberculozei pentru anii 2017-2020

Cu toate eforturile întreprinse în Republica Moldova precum și în raionul Strășeni, în cadrul Programului național de control al tuberculozei pentru anii 2017-2020, tuberculoza rămâne a fi o problemă de sănătate publică pentru țară inclusiv și în raionul Strășeni. Morbiditatea prin tuberculoză în raionul Strășeni se menține înaltă, deși s-a înregistrat o scădere a numărului de decese în anul 2017 în comparație cu anul 2015. Astfel, incidența globală prin tuberculoză înregistrează pentru anul 2017 - 69,2% o rată de cazuri la 100 mii populație determinând o diminuare de 1,4 ori în comparație cu anul 2016 - 79,6 la 100 mii populație.

Indicatorii	2017		2018		2019	
	RM(%)	Strășeni(%)	RM(%)	Strășeni(%)	RM(%)	Strășeni(%)
Incidența globală	114.7	69.2	109.7	58.4	99.7	67.4
Incidența for. active	93.2	48.9	88.2	50.9	88.4	50.9
Incidența for. BAAR pozitive	24.5	37.2	36.7	34.1	18.5	332.5
Incidența for. destructive	31.3	34.9	29.6	24.0	26.6	21.6
Incidența la copii	23.8	0	22.1	1.0	19.7	0
Rata succesului în tratament CN BAAR pozitiv	64.0	92.95	65.6	92.5	24.0	92.5
Rata CN MDR	3.5	71.2	9.3	72.6	24.0	12.5
Rata cazurilor total MDR	26.5	31.8	28.6	35.6	67.0	41.7
Rata de abandon în tratament	6.4	2.7	8.4	2.1	7.2	2.2
Mortalitatea prin TBC	14.4	3.2	11.1	3.2	12.5	6.4

Majoritatea indicatorilor epidemiometriici în raionul Strășeni depășesc media pe Republică

În anul 2017 prin Decizia nr.1/24 din 24 februarie 2017 a fost aprobat programul raional de control al tuberculozei pentru anii 2017 - 2020, un document de planificare, pe termen mediu îndreptat spre obținerea unei diminuări constante a tuberculozei în raionul Strășeni cu atingerea către anul 2020 a următoarelor obiective:

1. Diminuarea incidentei globale pînă la valoare de 80% la 100 mii populație.
2. Diminuarea mortalității din cauza tuberculozei pînă la 10% la 100 mii populație.
3. Reducerea morbidității prin TBC la copii de la 0-17 ani.
4. Obținerea către anul 2020 a ratei de detecție a cazurilor de TBC pulmonară cu microscopie pozitivă de peste 70%.
5. Obținerea unei rate de succes a tratamentului cazurilor noi de tuberculoză pulmonară cu microscopie pozitivă de cel puțin 78%.
6. Menținerea unei rate de vaccinare la naștere de 98%.
7. Asigurarea suportului social de 100% pentru pacienții cu TBC din categoriile socialmente vulnerabile.

Medicina primară specializată de ambulator

1. O verigă principală în realizarea Programului teritorial de control al tuberculozei pe anii 2017- 2020 este controlul MRG a grupelor de risc. Anual la fiecare centru de sănătate și oficiile medicilor de familie sunt planificate grupurile de risc, apoi sunt avizate de către Serviciul ftiziopneumologic și CSP.

În pofida faptului că CSP și CCSTB au depus efort încruntării diminuarea problemei, procentul de control MRF pe anul 2017 la grupurile de risc constituie 74,7%. Aceste date ne indică lucru ineficient din partea medicinii primare.

2. Depistarea precoce a pacienților cu simptome suspecte de TBC, în anul 2017 au fost examinați cu scop diagnostic 802 persoane, din ei cu BAAR pozitiv depistați 36 bolnavi ce constituie 4,4%, în anul 2018 - 6,8% iar în anul 2019 - 6,9%.
3. Majoritatea persoanelor suspecte la TBC sunt trimise la consultație la medicul ftiziopulmonolog unde în regim urgent se confirma sau se exclude diagnosticul.
4. Asigurarea focarelor de TBC cu substanțe dezinfectante de către AMP este de 98% 100%, persoanele din focare sunt instruite despre modul de folosire a dezinfectanților.

Serviciul de Ftiziopulmonologie și serviciu de Supraveghere a Sănătății Puplice.

1. Monitorizarea și evaluarea derulării executării Programului raional se desfășoară conform acțiunilor indicate în plan și anume, de către Consiliile Medicale, CSP.

În ianuarie-februarie 2019 a fost reorganizată investigația prin pulmoscan la inițiativa IFP "Ch..Draganiuc".

2. Instituțiile medicale și primăriile sunt monitorizate de către CSP, Serviciul ftiziopulmonologic și CCSTB referitor la executarea măsurilor de control a TBC. Au fost organizate întâlniri și discutată situația epidemica privind TBC în localitățile vizitate, măsurile de ameliorare a situației, ajutorarea pacienților cu suport material prin intermediul asistenților sociali.
3. Investigarea epidemiologică de către specialiști a focarelor de TBC. Pe parcursul anilor 2017 - 2020 Serviciul ftiziopulmonologic în comun cu CSP și CCSTB au investigat toate

focarele avizate. La care s-au îndeplinit planuri de asanare și procese - verbale în care sunt incluse persoanele din contact TBC și termenul în care trebuie să fie investigate acestea.

4. În primele luni ale fiecărui an se organizează și se efectuează testarea tuberculinică a copiilor în scopul diagnosticului la grupurile cu risc sporit de îmbolnăvire prin TBC.

5. Anual și trimestrial se efectuează analiza situației epidemiologice prin TBC și evaluarea eficienții acțiunilor profilactice și antiepidemice întreprinse cu înțocmirea și prezentarea dărilor de seama.

Voi face referire detaliată către anii 2018 - 2019

Tuberculoza reprezintă o provocare pentru sistemul sănătății publice a RM. Indicatorii epidemiometrii prin TBC înregistrează cele mai ridicate valori din Europa fiind plasate pe locul doi cu cea mai înaltă povară epidemiologică. Incidența globală privind TBC în anul 2019 a constituit 67,0% la 100 mii populație (62 cazuri), cu 7,5% mai mult de cît în anul 2018-59,4% la 100 mii de populație (55 cazuri). Incidența de cazuri noi de TBC pentru anul 2019 a constituit 54,0 % la 100 mii populație (50 cazuri), în comparație cu 2018-50,9% la 100 mii populație (45 cazuri), indicii sănt în creștere. Incidența recidivelor pentru 2019 - 12,9% la 100 mii populație (12 cazuri), în comparație cu 2018- 10,8% (10 cazuri), are loc o creștere cu 2,0% a recidivelor prin TBC.

Vă aducem la cunoștință că în ultimii ani crește numărul de reactivări de proces specific, și anume: 80% - 85% din numărul recidivelor sunt diagnosticate de la 2-5 ani după finisarea tratamentului, ceea ce denotă că totuși tratamentul DOTS în unele sectoare nu se face strict supravegheat și nu în ultimul rînd problemele sociale și comorbiditățile severe a pacienților cum ar fi: alcoolism habitual, tabacism, maladii psihice la fel și alimentația precară.

Pe parcursul anului 2019 cele mai multe recidive sănt înregistrate pe localități: or. Strășeni-2, s. Tătărăști-1, s. Recea-1, s. Dolna-1, s. Stejăreni-1, s. Lozova-1, s. Zubrești 1, s. Cojușna 1, s. Pănășești-1, s. Căpriana-1, s. Sireți-1. Pe parcursul anului 2019 recidive sau înregistrat pe sectoarele CS Strășeni-5, CS Pănășești-2, CS Zubrești-1, CS Sireți-1, CS Lozova-2, CS Cojușna-1.

Analiza calității examinării grupelor de risc sporit privind TB la adulții pune în evidență următoarele date: planificați pentru examinare 5415 persoane, ceea ce constituie 5,8% din populația adulților pe raion , din ei examinați 4846 sau 82,3%. Numărul copiilor contactați cu bolnavii TBC pentru examinare a constituit 98 copii, ceea ce constituie 0,41% din populația copiilor, din ei examinați 92 sau 98%.

Examinarea grupului de persoane cu vigilență sporită privind TB demonstrează următoarele rezultate: planificați pentru examinare 845 persoane, ceea ce constituie 1,1% din populația totală, examineate 623 persoane sau 72,5%.

Considerăm că numărul persoanelor cu vigilență sporită privind TB este la un nivel insuficient investigat. Numai cu alcoolism cronic și grupul social vulnerabil numărul pacienților trebuie să fie estimat la aproximativ 4000 persoane.

Mortalitatea în raionul Strășeni pe anul 2019 a constituit 6,4% la 100 mii populație - 6 cazuri, din ele un caz depistat postmortem și un caz de deces din alt motiv. Comparațiv cu 2018 – 3,2% (3 cazuri), s-a majorat cu 3,2% . Ponderea deceselor până la un an de la depistare pentru anul 2019 constituie 100% (6 cazuri), pentru anul 2018 – 60,0% (3 cazuri).

Ponderea co-infecției TB/HIV printre cazurile de tuberculoză pentru anul 2019 este de 4,3% (4 cazuri), în comparație cu 2018 – 1,1% (1 cazuri).

Pe parcursul anului 2019 au fost cuprinși cu ajutor alimentar de la CNAM 88 de pacienți. Din ei 63 prin formă clasică TBC și 25 pacienți cu formă MDR. Cu ajutorul colaboratorilor CCSTB Strășeni au fost izolați în centrele de recuperare Cornești și Tîrnova-32 de copii, marea majoritate fiind din focarele social vulnerabile. Au primit grad de invaliditate primar-38 de bolnavi.

Situată epidemică prin TB pe anul 2019:

Pe parcursul anului 2019 au fost luati în evidență 50 bolnavi caz nou TB, (2018-45 bolnavi caz nou TB). Pe sectoare: Strășeni-10; Saca-1; Negrești-1; Pănășești-1; Căpriana-2; Greblești-1; Lupa-Rece-4; Codreanca-4; Scoreni-2; Sireți-3; Roșcani-2; Cojușna-5; Vorniceni-1; Bucovăț-2; Lozova-5; Zamcioji-2; Dragușeni-1; Micăuți-1; Micleușeni-2.

Cu eliminări de bacili în anul 2019 depistați-23 bolnavi, (pe anul 2018-14 bolnavi), cu destrucții în plămâni pe anul 2019 depistați-20 bolnavi, (pe anul 2018-13 bolnavi). Au fost înregistrate 12 recidive pulmonare pe anul 2019, (pe anul 2018-10 recidive). Pe localități. CS Strășeni-2; OMF Tătărăști-1; CS Pănășești-1; OMF Căpriana-1; CS Zubrești-1; CS Lozova-1; OMF Dolna-1; OMF Stejăreni-1; OMF Recea-1; CS Sireți-1; OMF Dolna-1. Pe localități cu destrucții în plămâni situația este următoarea: o1. Strășeni-3; s.Căpriana-2; s. Pănășești-1; s.Codreanca-1; s.Lupa-Rece-1; s.Scoreni-1; s.Roșcani-2; s. Cojușna-2; s Vorniceni-1; s. Lozova-3; s. Micăuși-1; s. Dragușeni-1; s. Zamcioji-1.

Din numărul de cazuri noi au fost depistate 5 forme MDR CN. Din grupul de risc sporit de îmbolnăvire prin TBC, au fost depistați 7 bolnavi- 46,7%; 4 bolnav prin SIDA; Alcoolism -5; Contacti TB-3; Migranți-4.

De către medicul de familie au fost depistați -31 bolnavi sau 72,0%. Forme înfiltrative-49 sau 52,9%; Pleurezii TBC-1(1,08%); TBC extrarespiratorie-0, proces diseminat-0.

Apti de muncă depistați 15 bolnavi (sau-89,7%); încadrați în cîmpul muncii-3 bolnavi (sau-15,3%)

Indicatorii principali epidemiometrii prin TBC pe anului 2019

Indicatorii	2019		2018	
	Cifre absolute	%	Cifre absolute	%
Incidența globală	62	67,0	55	60,1
Incidența f. active	50	54,0	45	49,1
Incidența f. pulm	49	53,0	37	43,7
Incidența f. extra resp	1	1,0	2	2,2
Incidența BAAR poz	23	25,0	16	18,1
Incidența f. distructr	20	21,6	15	17,1
Incidența la copii	0	0	1	1,0

Prevalența f. active TB	66	71,3	56	61,2
Prevalența f. pulm	64	70,0	50	55,2
Prevalența la copii	1	1,0	1	1,0
Prevalența BAAR+	39	42,1	26	28,4
Prevalența f. distr	34	36,7	23	25,1
Mortalitatea de TBC	5	5,4	3	3,2
Recidivele	12	12,9	10	10,8

Comparând indicatorii epidemiometrii ajungem la concluzia următoare: a crescut considerabil incidența globală, tot așa au crescut indicatorii incidenței cazurilor BAAR poz și în creștere semnificativă distrucții pulmonare , s-a înregistrat creșterea mortalității prin TB, sau majorat considerabil indicatorii prevalenții formelor active prin TBC și formelor pulmonare prin TBC.

Topul teritoriilor cu cea mai înaltă incidență globală prin tuberculoză pe anul 2019.

Nr.	Teritoriul	Populația	Indicatorii TB	100 mii populație
1.	Codreanca	1814	8	330,7
2.	Lozova	5342	5	93,9
3.	Cojușna	6864	5	58,2
4.	Strășeni	21000	10	33,3
5.	Sireți	5749	5	28,1

Unul din scopurile principale ale Programului teritorial este depistarea precoce a TBC printre persoanele din grupul de risc de îmbolnăvire TBC . Nu există un grafic de trecere a controlului MRF la SR Strășeni și CS Strășeni, la compartimentul vigilanță sporită ar fi cazul să ne axăm pe persoanele ce fac abuz de alcool și grupul social vulnerabil. Este necesară conlucrarea în comun cu Consiliul raional în scopul desfășurării MRF digital întintit la persoanele din grupul cu vigilanță sporită.

Masurile profilactice

- Efectuarea imunizării cu vaccinul BCG tuturor nou-născuților.
- Administrarea chimioprofilaxiei copiilor cu reacție Mantoux pozitive.
- Continuarea internării cu scop de izolare a copiilor în Centrele de recuperare Cornești și Tirnova.

4. Realizarea profilaxiei primare prin propagarea modului sănătos de viață. Organizarea meselor rotunde și informarea prin mas-media.

Asigurare financiară și suport motivațional

Pe parcursul anilor 2017-2020 toți pacienții cu tratament specific au beneficiat din partea CNAM de suport motivațional în valoare de 35 lei pentru zi ticket alimentar și 75 lei lunar pentru transport. În anul 2017 au beneficiat 98 pacienți - 450 mii lei, în 2018 - 96 pacienți 420 mii lei, 2019- 88 pacienți 463 mii lei din partea.

Ceagliei Olga, director interimar al IMSP SR Strășeni

